

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДАЛЬШІ ЗАРЯДЖЕННЯ В СПРАВІ МОБІЛІЗАЦІЇ ПРОТИ АГРЕСІЇ

Вашингтон, 28 березня. — Столиця стоїть під знаком мобілізації усіх засобів проти агресії, а вже говорять і про перенесення столиці на випадок війни. Ці змагання ростуть в міру різноманітних вісток про небезпеку. У суботу наспіли з Тихоокеанського побережжя.

Вісті про появу субмарини недалеко Сан Франсиско, однак коли на дальші розшуки вислано на океан торговельні літаки, їм не вдалося вже знайти сліду субмарини. Не зважаючи на те, за повідомленнями з Вичита, а стейт Канзасі, підприємець, будова літаків Воїнга, оприлюднило набір 1.000 механіків для відновлення та модернізації бомбовальних кріб типу В-29, для негайної потреби. Вониці заявив, що це початок поширення його продукційного осередка ч. 11. Цей осередок має перебрати федеральний уряд вже від 1 квітня.

Предсідник Товариства Фільмових Виробників, Ерик Джансон, заявив, що фільмові актори візьмуть участь у виробі фільм для поширення правди проти теперішніх затій тоталітаристичних пропагандистів. Команда армії виявила, що затримав в активній службі яких 2.000 резервних офіцерів і стримав виконання розпорядку. Вона розпорядилася на відпустку 5.000 офіцерів.

Найважливіші зарядження в справі оборони країни проти агресії є заборона президента вивозити далі будьякі військові матеріали й машини до Росії. На цій підставі Джес Ларсон, адміністратор військових матеріалів, заборонив вивіз до Фінляндії 46 залізничних локомотивів, замовлених уже давніше. Локомотиви побудовані на лад російських та призначені до широкіх рейків, вживаних в Росії. Секретар оборони Джеймс Форестал виправдовує уже точний план на ведення війни в майбутності. Вже налагодні порозуміння щодо юридичних між усіма трьома державами зброї. Коли президент одобрить ці плани, можна бути спокійним за усунення тертя між начальниками генеральних штабів, про які досі загально говорено.

НАДІЮТЬСЯ ВИКІНЧЕННЯ ПЛАНУ МАРШАЛА ЦЬОГО ТИЖНЯ.

Вашингтон. — Провідники палати репрезентантів переконані, що до половини біжучого тижня буде ухвалений законопроект для Видужання Європи. Йде ще спір над тим, чи до цього були прилучити план допомоги для Китаю, чи трактувати його окремо, як це сталося в сенаті. Коли палата репрезентантів ухвалить спільний законопроект, допомогу для всіх країн, тоді прийшло б до вирівнювання різниць на конференції обох палат, а це спричинило проволочку в переведенні закону.

ЩЕ ОДНА КІРІ В АМЕРИЦІ

Нью Йорк. — Ева Кірі, сестра Жоліоти Кірі, яка приїхала літаком з Парижа на зібрання Американського Товариства для Лікування Рака і зі здивуванням довідалася про хвилю задержання її сестри на Еліс Айленд. Ева сказала, що вона все співпрацювала з Жоліотою, яка з лівих поглядів, однак не є комуністкою.

Маршал виїхав на Міжамериканську Конференцію до Боготи

Вашингтон, 28 березня. — Секретар стейту Джордж К. Маршал виїхав літаком на Міжамериканську Конференцію, яка почнеться в Боготі, столиці Колумбії, 30 березня. Разом з ним виїхав секретар торгівлі В. Аверел Гарман, і секретар скарбу Джан В. Снайдер і яких 90 помічників.

Головну ціллю наради має бути економічне зближення всіх американських республік, хоч політичні справи, які тепер назріли до обговорення, займуть теж важне місце. Надіються, що Маршал проведе повних 6 тижнів на нарадах, хоч він пригатований теж вернутися раніше до Вашингтону, коли б так напруження між Америкою й Соведами дійшли до критичної стадії. Підсекретар стейту, Роберт А. Ловет, обійме тимчасово провід в департаменті стейту.

Саме перед виїздом Маршала до Боготи конгресмен Гарролд Кнутсон, республіканець з Миннесоти, зажадав уступлення Маршала до становища секретаря закордонних справ, закидаючи йому невдачу в заходах для втримання миру і в справі Палестини.

АРГЕНТИНА ОБЕРЕЖНА СУПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

Богота. — Аргентина не прилучиться до загальної демонстрації проти комунізму, хоча ця справа вирине на Панамериканській Конференції, як це заявляє Хуан Брамунді, аргентинський міністер закордонних справ. Він думає, що єдиною доцільною політикою проти комунізму є справляння економічної політики. Зате в двох інших справах, а це в справі поділу околиць Антарктиди Брамунді зайняв ясне становище.

СЕНАТОР ПЕПЕР ОБВИНУВАЧЕ РОСІЮ В АГРЕСІЇ.

Вашингтон. — Сенатор Клод Пепер, демократ з Флориди, який досі все заявляв свої симпатії по стороні Росії, виїшов з заявою, що „Росія винувата в агресії, яка дошкульно ображає наше розуміння незалежності й гідності й волі для всіх народів світу“. Водночас він заявив, що хоч напруження в світі дійшло вже далеко, то він ще не втратив усієї надії, що війну можна відвернути. У своїм коментарі по радіо, у відповідь на запити Карла Пармера сен. Пепер відновив свою суггестію, щоб през. Труман пробував відбутися особисту конференцію з маршалом Сталіном для передискутації „американського плану миру“.

НЕЛЮДСЬКИЙ ТЕРОР КОМУНІСТИЧНИХ ВИРОДКІВ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 28 березня. — Грецька преса сьогодні широко розписується про нелюдський терор, якого тепер застосовують комуністичні вироки в цій країні, вилучаючи дітей від 2 до 14 років та переводячи їх до комуністичних країн, щоб там виховувати їх на яничарів. 13.000 дітей вже перевезено до Югославії, Болгарії та інших советських сателітів, плануючи збільшити загальну кількість цих сиріт до 60.000.

ДО МАГАЗИНУ ЗУАДКОМІТЕТУ В МЮНХЕНІ ВЖЕ ДОСТАВЛЕНО ХАРЧІ

Філадельфія, 29 березня. — Представник ЗУАДКОМІТЕТУ в Мюнхені вже доставлено 5.000 пакунків харчів, товщу та інших продуктів, що їх свого часу Комітет закупив від Американської Армії на суму 40.000 доларів. Починається розподіл цих харчів між найбільш потребуючих українських скитальників.

ФРАНЦІЯ ВІДКЛАДАЄ ДЕМОБІЛІЗАЦІЮ МОРЯКІВ.

Париж, 28 березня. (АП). — Французьке міністерство збройних сил сьогодні повідомило, що моряки, які мали бути відпущені на весні цього року, будуть ще далі в державі у військовій службі. Причини цього рішення не подано.

Великоднє послання Папи Пія XII.

Рим, 28 березня. — Сьогодні, в день лат. Великодня, Папа Пія XII. вголосив зі середнього балкони катедри св. Петра промову до католиків світу. Промову Папи чуло понад 200.000 вірних, зібраних на бульварі св. Петра, та цілком заповнюючи доокочні вулиці і площі, що повсюду Папи на балкони та його слова приймали кожний докочний немовчазний облескам.

ЩЕ ОДИН СОВЕТСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗДОГАДНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ РОЛІ В ІРАЇ.

Тегеран, 29 березня. (ЮП). — Советський уряд знову звернувся до іранського окремого протестатійною нотою проти здогадної американської ролі в іранській армії. Советська нота називає „безглуздя“ іранські твердження, що Совети концентрують свої війська на іранському кордоні, і твердить, що заява іранського уряду та заперечення, що американські офіцери не займають головних позицій в іранській армії, є „невистачальні“. Навпаки, большевики стверджують, що американці грають головну ролу в іранському міністерстві війни. Советська нота в дальшому заперечує іранські твердження про советську інтервенцію у внутрішні справи Ірану, та закидає таку інтервенцію Америці.

БРИТАНСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ЗАПЕРЕЧУЄ МОЖЛИВІСТЬ ВИРОБУ АТОМОВОЇ БОМБИ В СОВЕТАХ.

Аделаїд, Британія, 28 березня. — Проф. М. Л. Оліфент, один з керівних британських спеціалістів ядерної фізики, вголосив сьогодні по радіо доклад, в якому ствердив, що сьогодні єдина тільки Америка може продовжувати атомову зброю. Совети, по його думці, могли би протягом кількох років випродувати дві-три примітивні атомові бомби, що не мали б жодного значення в світовій війні.

ШВАЙЦАРІ НЕ БАЖАЮТЬ СОБІ ЮГОСЛАВСЬКИХ ДЕЛЕГАТІВ.

Білгород, Югославія, 28-го березня. (Ройтер). — Югославська пресова агенція сьогодні повідомила, що швайцарський уряд відмовив в'їздові візи югославським комуністичним делегатам на „Конгрес Вільної Швайцарської Молоді“ в Женеві.

МОСКВА ПОЧАЛА АКЦІЮ ПРОТИ СКАНДИНАВІЇ

ОБВИНУВАЧУЄ ШВЕЦІЮ В ПРОТИСОВЕТСЬКІЙ „ЗМОВІ“ З АМЕРИКОЮ ТА ПІДГОТОВКУ ДЛЯ АМЕРИКИ ВОЄННИХ БАЗ НА ШВЕДСЬКІЙ ТЕРЕТОРІЇ.

Москва, 28 березня (АП). — Дві московські військові газети, „Красная Звезда“ і „Красный Флот“, почали сьогодні рівночасно пропагандистський наступ на Швецію, обвинувачуючи її в протисовєтській „змові з американськими імперіалістами“ та підготовку на шведській території воєнних баз для Америки. Газета „Красный Флот“ твердить, що головнокомандуючий шведськими збройними силами, ген. Гельге Юнг, планує „використати шведські збройні сили для американської воєнної машини та підпорядкувати шведську закордонну політику експансіонним амбіціям Злучених Держав Америки в північній Європі“.

„Красный Флот“ твердить, що „Плян Юнга“ передбачує: 1. Вудову в північній частині Швеції нових фортифікацій та нових аеродромів, якими могли б користуватися американська авіація та американські парашутисти; 2. Включення в американську систему шведської армії; 3. Мобілізацію шведської індустрії на базі привозу американського військово-стратегічного матеріалу; 4. Збільшення контингенту вишкolenих старшин і воїнів, забезпечених американською зброєю. Москва твердить, що для здійснення цієї мети шведська „реакція“ намагастися теж повністю підпорядкувати Америці свою закордонну політику, та додає, що „шведський народ“ організує „самооборону“ перед своїми „підпалювачами війни“.

ПЕРЕД ПІДПИСАННЯМ СОВЕТСЬКО-ФІНСЬКОГО ВИСЬКОВОГО „ДОГОВОРУ“.

Москва, 28 березня. — Советський міністер закордонних справ, Молотов, назначив на відгук прийняття „в честь“ фінської делегації, що приїхала тут на домагання Сталіна, щоб підписати „союз взаємної оборони“. Це вказувало б, що до того часу „переговори“ вже будуть закінчені.

НІМЦІ ВІЗЬМУТЬ У ЧАСТЬ В НАРАДІ В СПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВІДВУДОВИ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 28 березня. — Західні окупаційні власті в Німеччині в загальному погодилися, хоча ще кінцево не рішили, щоб німецькі економісти з Економічної Ради взяли участь в конференції 16 західно-європейських країн в справі спільної господарської відбудови, згідно з Плянм Маршала. Виконавчий комітет цієї Конференції вже приготував план європейської господарської організації, передаючи його під розгляд заінтересованих урядів. Саму конференцію відложено до 5 квітня.

ЕСПАНСЬКІ РЕСПУБЛІКАНЦІ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Париж, 28 березня. — Керівник правого крила еспанських соціалістів на вигнанні, Індальсіо Прісто, на конгресі своєї партії в Тулузі одержав сьогодні уповноваження переговорувати з монархістами справу створення коаліційного еспанського демократичного уряду на вигнанні. Комуністи мали б бути виключені з того.

КАМПАНІЯ МОСКВИ ПРОТИ НОРВЕГІЇ.

Москва, 28 березня (АП). — Вчора, один день перед виступом газет „Красный Флот“ та „Красная Звезда“ з нападками на Швецію, урядові „Ізвестія“ накиннулися на Норвегію, обвинувачуючи її теж в „змові з американськими імперіалістами“ та „імперіалістичними намірами“ в Норвегії, об'являючи її „агресією“ проти Советського Союзу. „Ізвестія“ пишуть: „Згідно з останніми інформаціями з Осло, міністерства війни Злучених Держав Америки, Норвегії і Британії, підготовлюючи західно-європейський союз, погодилися на далекойдучі заходи, такі як стандартизація норвежської зброї на американській базі та відступлення Америки і Британії військових баз на норвежській території“. Газета в дальшому вичисляє де вже побудовано аеродроми для американських військ, а також вказує на британські офіцери і спеціалісти зробили інспекцію північних портів Норвегії.

РУМУНСЬКІ ВИБОРИ НА МОСКОВСЬКИЙ ЛАД.

Букарешт, 28 березня. — В Румунії відбулися сьогодні вибори до парламенту. Тимчасове обчислення голосів виказує, що 93% голосуючих заявлялися за теперішнім комуністичним урядом, що його очолюють московські агенти Петру Гроза та Анна Паулер. Виходило б, що „нова демократія“ в Румунії вже діє справно. Нововибраних 414 послів розглянуть нову конституцію, що має переіменити Румунію в „соціалістичну державу“.

ЗАПОВІДАЮТЬ „ПЕРЕМОГУ“ КОМУНІСТІВ У ЧЕСЬКИХ „ВИБОРАХ“.

Прага, 28 березня. — Сьогодні в поодиноких місцевостях Чехословаччини комуністичні верховоді влаштували цілий ряд мітингів, заповідаючи „велику перемогу“ комуністичної „нової демократії“ в найближчих виборах в Чехословаччині, що мають відбутися в травні. Генеральний секретар комуністичної партії, Рудольф Сланек, на зборах в місті Пільзен, а комуністичний прем'єр, Клемент Готвальд, в Празі однозгідно заявили, що комуністи сподіються одержати щонайменше 80% всіх голосів. Ці, що думають інакше, сидять в тюрмі, або втекли в ліс, чи закордон.

МОСКВА „ВИЧИСТИЛА“ ГРУЗИНСЬКОГО „ПРЕЗИДЕНТА“.

Москва, 28 березня (АП). — Московська партійна „Правда“ сьогодні повідомила, що предсідник Верховної Ради Грузинської ССР, Юрій Стурва, був „звільнений від своїх обов'язків“. Причин не подано. На його місце іменованний якийсь Гогуа.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$7.00 One year \$7.00
На шість місяців \$3.75 Six months \$3.75
На три місяці \$2.00 Three months \$2.00

В Джерсі Сіті і закордоном: Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На шість місяців \$5.25 Six months \$5.25
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Число і назва (англійською): Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):
На рік \$2.50 One year \$2.50
На шість місяців \$1.50 Six months \$1.50
На три місяці \$0.75 Three months \$0.75

Classified Advertising Department, 587-7th Ave., New York 15, N. Y. BRyant 9-0582

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Printed by "SVOBODA" P. O. Box 348 JERSEY CITY 3 N. J.

ПІВДЕННИЙ „БУНТ“

Демократична партія має клопіт з південними стейтами. Та властиво найбільше приходить витерпіти президентів Труманові. Вістря звернене проти нього тому, що він вважається промотором Президентської Програми Громадянських Прав. Як знаємо, головне з цієї Програми є вже в конгресі й стане незабаром федеральним законом. Масмо тут на думці законопроекти в справі ліну та податку від голосування. Це й є властива причина „бунту“ на Півдні.

Як би тут входили в рахунок тільки розрахунки в самій партії й амбіції політиків з Півдня, то в цьому не було б нічого особливого. Таке бувало в Демократичній партії не раз у році президентських виборів. Та тим разом іде про щось куди важніше, таке, в чому заінтересована глибоко ціла країна та її престиж у світі. Відомо, що більшовицька пропаганда намагався усіми засобами підкупувати Америку ще й в такий спосіб, що підсилює напруження, яке спричинює расова дискримінація. Однак ця більшовицька агітація не мала б ніякого впливу, як би не було дискримінаційних недомогань. Вони є, а як тяжко їх позбутися, пізнати хоч би по тім, що коли президент Труман заявився за федеральне законодавство в справі громадянських прав, щоб таким чином довести якнайшкоро до цілковитої ліквідації ліній та різних дискримінаційних проявів при голосуванні, набутті варштату праці, мешканні чи в школі, то один з ньюйоркських щоденників написав, що президент Труман „настроїв до себе ворожо Південь, намагавшись накинути йому своїм законопроектом про громадянські права соціальну структуру“.

Читайся це і дивується, яка це „соціальна структура“, яку заявив президент Труман „накинути“ Півдню. А воно ніщо інше, а тільки намагання змусити Південь зліквідувати остаточно те, що є протилежне Конституції Злучених Держав та не згідне з духом американської демократії.

Південь з 25 мільйонами білих і то головню англосакського походження, хотів би задержати „вищу расу“, себто білу, в привилеюваному становищі, а 9,000,000 нігрі проти цього протестують. По стороні нігрі є президент, більшість у конгресі та подавляюча більшість білих в цілій країні, виключно з поступовими елементами самого Півдня. Вони не керуються у цій справі сентиментом, любов'ю чи ненавистю, а тільки справедливістю і розумом, бажаючи так довести ціле населення до згідної й мирної співпраці.

Спротив певних кол на Півдні проти Президентської Програми Громадянських Прав з злою прислугою Америки й „білій расі“, а теж й Англії, бо деякі нігерські провідники, як це пише Нью Йорк Таймс, атакують расові упередження як вислід „імперіалізму та імперіалізму великих англосакських країн“, себто Злучених Держав і Великої Британії. Те, що існує на Півдні, а проти чого звернена Президентська Програма Громадянських Прав, не вдержиться й процесу ліквідації тих недомогань не спинить ніякий бунт, але й не прискорить цього така агітація нігрі, яка має ознаки комуністичної інфільтрації. При цьому треба теж пам'ятати, що до усунення тих недомогань треба змагати не тільки при допомозі закону, але й виховання.

Як є з кандидатурою Волеса?

Перепопи, які стрічає президент Труман в закордонній політиці Америки, дають притоку політичним пророкам твердити, що він не виїде навіть кандидатом з рамені Демократичної партії на наближчій демократичній конвенції в липні. Так навіть Артур Крок, вашингтонський кореспондент шведського Нью Йорк Таймс, якого звичайно вважають за найліпшого поінформованого знавця політичних настроїв у столиці, написав про „здогадні думки буйного президента“, тобто самого Трумана. Як одну з причин своєї невдачі згадує „буйний президент“ про своє одобрення промови члена свого кабінету, Генрі Волеса, який мав її виголосити в Медисон Сквер Гарден у Нью Йорку саме тоді, коли в Парижі відбувалася конференція Чотирьох Міністрів, у якій брав участь секретар стейту Джеймс Бірнс. Промова Волеса викликала замітний спротив Бірнса, бо вона йшла в розріз з політикою Америки. Це тепер панує переконання, що Труман одобрив промову, не читаючи її. Саме оця помилка, чи недогляд дала підставу до усунення Волеса з кабінету, а це знову дало йому підставу до творення третьої політичної партії, яка могла б поставити його кандидатом на президента під час цьогорічних виборів.

Тому, що мала іскра викликає „перезапалення“ пожежу, люди навчилися вже наперед запобігати таким нещастям. Однак ледви чи кому на думку вийшло, що фрустрації в кабінеті секретаря торгівлі Генрі Волеса може бути такою іскрою, з якої постане велика політична пожежа. Небезпека існувала вже за часів співпраці Волеса з Труманом. Це була небезпека союзу з американським народом, який тепер розгорівся до таких розмірів, що її ледви дається спинити.

Питання заходити, чи Росія була б рішима на такий крок, як от загарбання Чехословаччини, коли б так не рахувала на бездіяльність з боку Америки під час передвиборчої кампанії? Само собою насувається питання, чи Росія згоріла не планувала при допомозі комуністів в Америці використати уступлення Волеса на створення третьої партії, а з цим і на спараліжування відпору акції з боку заколисаних американського громадянства проти її давно уляглого ванах політичних потягень? Бо нема двох дукор по те, що Волес намагався заколивати Америку перед небезпкою з боку Росії.

Що Москва одобрює кожний виступ Волеса, це справа загально відома. Є лише одна непевність: Чи Волес кандидує лише для себе, чи для Москви?

Щоб на це питання відповісти, треба мати докладні відомості про особу кандидата, так і про його зв'язки з такими колами, які представляють Москву. На всякий випадок простого доказу ніхто не наведе, хіба лише викине обставини, які вказують на одну або другу правдоподібність. Одно серед того певне, а це, що він не є кандидатом робітничих організацій, як він і його прихильники загально голосять. Такі організації, як Американська Федерация Праці або Конгрес Індустріальних Організацій давно проголосили, що вони його не підтримають. А під датою 24. березня Політична Ліга Залізничних Робітників, яка нараховує 1,500,000 членів, видала заяву, в якій Волес названий „загрозою для всього, що лише американське робітництво вважає дорогим“. Далше сказано: „Причиною, чому американські юні відкидають Волеса і його товаришів, є: 1. що американський робітничий рух не є комуністичним і не хоче мати нічого спільного з комуністами; 2. що так звана „партія“ Волеса прийняла на кожний свій пост „червоного“, або таких, що вміють грати в „червону дудку“. В комуністичному світі Волес називають „великим лібералом“, хоч він ніколи не мав нічого спільного з робітничим рухом, а для фермерів зробив так мало, що його власний стейт, Айова, не голосував на його при виборах в 1940 р. (Волес кандидував тоді на віцепрезидента).

З оцих загалом про розрешення „підтримку робітництва“ кандидатури Волеса можна прийти до висновку, що він не є кандидатом робітничих організацій. Як же, то лише на стільки, на скільки його підтримують робітники-комуністи. Та коли мова про комуністів, то вони не опирають свої сили виключно на робітників, а радше на інтелектуалів, які вміють задурияти робітників. Між такими інтелектуалами поважний відсоток становлять давніші ліберали, до яких зараховував себе сам Волес мабуть для своєї власної вигоди. Це тому, що під „лібералами“ загал розуміють людей, які признають право кожній людині плекати такі думки й ідеали, які хто хоче. З такими лібералами Волесові було по дорозі, бо він не хотів бути нічим зв'язаний. Він, багата людина, ніби стоїть „за сіру людину“, однак в практиці, займаючи високі становища, не зробив нічого для добра простої людини, коли мав нагоду. Він не використав

навіть своїх зв'язків з ліберальними колами, щоб запротестувати проти знищення свободи людини союзу Росією, хоч мав до цього нагоду. Коли ж президент Труман проголосив гасло стримання дальшого більшовицького походу на знищення незалежності країн, Волес у своїм зізнанні перед палатною комісією закордонних справ у Вашингтоні в дні 24. лютого заявився за усунення президента Трумана з Білого Дому, а за вибір такого президента, який пішов би на дальші уступки Росії.

Е. Більський

Російська еміграція і ідея соціалізму

Деякі дні тому я розмовляв припадково з представниками російської нової еміграції в Німеччині. Це були представники поступової частини російського громадянства на чужині, що пережили на своїй шкурі увесь жах більшовицького пекла. Сьогодні вони стоять дуже близько тих російських кіл, що пропагують ідею „соціалізму“, або, інакше, співпраці усіх народів безпосередньо загрозило більшовицьким, та гостро виступають проти „чужовщини“ — відкритого російського шовінізму — представленої в мюнхенських „Огнях“ і „Обзорі иностранной печати“.

В розмові торкнулися й розв'язки національного питання під більшовиками і довелось почути від цих поступових росіян, що: „одне треба признати більшовицьким, що національне питання вони розв'язали правильно“. Для ілюстрації цього твердження один із співробітників сказав, що він закінчив десятирічку на Україні „усі ми, учні десятирічки, однаково вчилися по українським й одновимірним розмовляти по російським в часі перерв між лекціями і поза школою. Проблема, якою мовою ми маємо розмовляти між собою, для нас не існувала“.

Отже саме неіснування проблеми української мови, розв'язання мови поза урядовими годинами вважали ці представники російського поступового громадянства на еміграції найбільш нормальним і правильним поставленням справи, або, узагальнюючи цей погляд на цілість підсовєтського життя в Україні — самий факт неіснування — припадний у разі росіян — української проблеми в більшовицькій дійсності є на думку навіть поступових російських кіл най-більш нормальним явищем і найбільш правильною розв'язкою національного питання. Проти такого поставлення справи важко дискутувати, так

Це значить, що Волес хотів би бачити в Білому Домі москволюбного квізлінга.

З усього виходить ясно, що Волес кандидує для добра Москви, а не Америки. Про те, що б Волес міг вийти президентом, у вітній Америці нема що й думати. Він може хіба провалити демократа з ліберальним нахилом, який є Труман. Та без огляду, хто буде вибраний президентом в осені, одне є певне, а це, що Росія рахує на ослаблення Америки саме завдяки кандидатурі Волеса.

само, очевидно, як недоцільно було дискутувати з творцями третього „тисячолітнього Райху“, що є неправильним і ненормальним вважати виключно німецьку мову урядовою мовою України, або Хрещатик переіменовувати на „Айхгорнштрассе“, коли навіть загально безсормні більшовики з часом засоромилися називати „вулицю Воробського“. Проте такі хотіли б ми спробувати збагнути спосіб думання пересічного росіянина сьогоднішнього дня.

Пригадуємо собі минулі часи з перед першої світової війни. Тоді росіяни виплекали верству провідної інтелігенції, що з засади була майже уся соціалістично — думаючою й проповідувала гасла марксовізму в його відмінах від есерів до есдеків-більшовиків, проповідувала свої ідеї в довідках і важко зрозумілих масам теоріях, а національні проблеми трактувала більш менш так, як наші сьогоднішні російські співрозмовці. Російська верхівка дала з себе представників загально-признаного світового мистецтва, літератури, науки, фізики, критики, філософії, тощо. В своїх високомистецьких творах проповідувала російська верхівка ідеї соціалізму й нігілізму, приготували ідейно прихід більшовиків. І дійсно, прийшов день „великої жертвості“ — і пропавши величчя, і, як прийнятий їм здавалося, поступових гасел соціалізму зі здивованим завважили, що маси не розуміють їхніх високих, гарних і мглистих ідей про соціалізм, а ідуть за простими, ясними і зрозумілими усім класами більшовиків: „бей буржуев“, „граб нагромаджене“, „долю інтелігенцію і т. л. Пропавши гуманітарного соціалізму опинилися в більшості за кордоном, де „дочери їх, на которых ветер не смел дунуть в один день заплясали в парижських кабаре-тах“, а власники високих і гарних ідей аж тридцять років

Не знаємо, як довго і як вперто проповідуватимуть представники російської еміграції „модерний соціалізм“. Знаємо з уст цих самих представників російської еміграції, що Кремль уже звернув свою ласкаву увагу на нову ідеологію в одному з „обзорів иностранной печати“ московське радіо в типовій собі формі намагалося сторпидувати намагання нових емігрантів. Думаємо, що слова гніву Кремля проти творців „нових“ ідеологій не були щирі: напівка, своїм виступом московське радіо хотіло прислужитися до рекляції нової і нещадної ідеології, тим більше, що вона маскує, як не можна краще давнійший і реакційний ключ „єдиної невідомої“ і що творці нової ідеології беруть, як це бачимо, рецепти національної політики з „всесвітньої кремлівської лабораторії“.

Стоїмо перед великими й вирішальними подіями в історії людства. Народи світу, а тим більше народи Сходу Європи, навчені гірким досвідом минулого є здатні поставити на карту все, щоб вирішити своє „бути чи не бути“. Час Дюбуа, Кеппелів, Керенських безповоротно минув і нікого не мають уже і не інтригувати мглисті і заплютані ідеї „громадянської соціалізму“ чи „прогресивного соціалізму“. Людськість привикла міряти вартість декларацій не по вимальованих етикетках, а по ділах людей, що ховаються за етикетками.

роздумували над „причинами своєї поразки і невдачності „триденного російського народу“... Тепер наслідки і спадкоємці цих ідей виступають перед нами з пропагандою таких самих поступових, але мглистих і важко зрозумілих ідей „соціалізму“, сподіваючись цією формулою завуалювати дієсні свої думки про підстави співпраці народів Сходу Європи і своєю ідеєю заікавити старих і новітніх „патристів Росії“.

Сьогоднішній світ має, одначе, практичне виховання і реальний підхід до усіх життєвих питань, і національна політика більшовиків промовляє до нас більш виразно і вимовно, ніж усі мглисті і заплютані ідеї соціалізму, пропаговані тепер на еміграції, тим більше, що творці ідей соціалізму, як бачимо, в приватних розмовах підписуються під національною політикою більшовиків. Хочемо тут сказати словами Хвильового, будь-що будь знавши більшовицької національної політики, який устами героїні свого роману сказав, що так чи інакше але скрізь ми бачимо „того самого російського інтелігент-інтернаціоналіста, який з охотою говорить про самовизначення націй, тільки не тих, що входять у Радянський Союз, який всюди бачить петлюрівщину... і не помічає своєї устраловщини і російського мракобесія; який і досі думає, що українська культура існує... як австрійська інтрига; який показуючи Європі досягнення російського генія, виводить на арену й інші народи Союзу... як цікавий „Зоон“ ображених руським царством малп. Словом, це саме той інтернаціоналіст, який, під своїм космополітизмом ховає звичайнісінький собі зоологічний націоналізм“.

Не знаємо, як довго і як вперто проповідуватимуть представники російської еміграції „модерний соціалізм“. Знаємо з уст цих самих представників російської еміграції, що Кремль уже звернув свою ласкаву увагу на нову ідеологію в одному з „обзорів иностранной печати“ московське радіо в типовій собі формі намагалося сторпидувати намагання нових емігрантів. Думаємо, що слова гніву Кремля проти творців „нових“ ідеологій не були щирі: напівка, своїм виступом московське радіо хотіло прислужитися до рекляції нової і нещадної ідеології, тим більше, що вона маскує, як не можна краще давнійший і реакційний ключ „єдиної невідомої“ і що творці нової ідеології беруть, як це бачимо, рецепти національної політики з „всесвітньої кремлівської лабораторії“.

Стоїмо перед великими й вирішальними подіями в історії людства. Народи світу, а тим більше народи Сходу Європи, навчені гірким досвідом минулого є здатні поставити на карту все, щоб вирішити своє „бути чи не бути“. Час Дюбуа, Кеппелів, Керенських безповоротно минув і нікого не мають уже і не інтригувати мглисті і заплютані ідеї „громадянської соціалізму“ чи „прогресивного соціалізму“. Людськість привикла міряти вартість декларацій не по вимальованих етикетках, а по ділах людей, що ховаються за етикетками.

На Чужині, січень 1948 р.

ВАЛЕРІАН ПІДМОГИЛЬНИЙ

В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ

Оповідання

1) До восьмої години ранку

хворі кімнати спіданок, і починалась візитація.

У черговій кімнаті, що разом з ним правила й за аптеку, лікар мовчки натягав халата, якого білість виразно підкреслювала йому пристаркуваті, байдуже обличчя.

Потім він одчинив дверину першого покою, та, спинившись на мить, на повні груди захоплював гостре й затухле повітря лікарні, мов би хотів злитися з ним і в ньому затонуть.

В покою все принало, хворі переставали голосно стогнати — сама поява лікаря давала їм на хвилину полегкості; хутко і тихо сновитали покоївки, виконуючи абияку пра-

цю. Лікар підходив до найближчого хворого; за ним нечувано ходило посувались фершал із шматком паперу та олівцем і сестра-жалібниця.

Хворий змуглилим очима позирає на білого лікаря та мимив спраглими вустами:

— Бік болить... Бік...

Лікар між іншим кивав оком на кланіть паперу, що приліплений був у головах хворого: там чорною низкою записано температуру. Звиклим рухом лікар брав руку хворого та, закотивши кождру, приставляв до дошкести грудей дерев'яну дудочку. Поволі нахилився він до хворого й казав:

— Дихайте.

Мова його була ніби вимушена.

Хворий робив кілька спроб глибоко дихнути та, зневірившись, шепотів, закидаючи руку за голову:

— Не можу... Ніяк...

Лікар, випроставшись та йдучи до другого хворого, бубонів собі під ніс:

Infectio coccali... radix ipsecacui... tinctura adonis vernalis.

Фершал усе те похачем зазначав на папері поруч привади хворого.

Біла процесія швидко плавала серед дерев'яних, нашивку збитих ліжок. Серед задумених зойків лікар ніби неслухав й недоволено бубонів:

Tinctura Strophani, Infusum...

Врешті, півснотні хворих були оглянуті, та, почувавши, що їм і на крихту не полегшало, починали зойкати й кричати ще голосніше, ще нестриманіше.

Лікар кивав халата й виходив на повітря. Тут чекала його ціла валка підвог. І він враз опинявся серед кола лю-

дей, що благали його приїжджати до хворих. Лікар, не розмовляючи, сів на перший-ліпший віз і незабаром зник серед шляху.

У черговій кімнаті фершал швидко готував згадані ліки. Він хотів звільнитись якнайраніше, щоб піти половити рибу, бо годину сьогодні було ніби до цього тільки й пристосовано.

Сестра-жалібниця розтирала маслі й загорнула порошок. У вікно з пригорку їм видно було село, що починало вже ватися за розквітлим деревами. Невидимою, але відчувливою хмарою скупчилися над селом поєсть та гніда ненависного всім бараку брїч-ки з жовтими тремтячими людьми.

Тільки не вийшов лікар з покоїв, покоївки зібрались до купи й почали варякати про врання минулої ночі. Вночі ж була пригода — Петро Горобець, що ходив ночувати до покоївки Марти, прийшов на підплаті та, переплутавши

ліжка, згвалтував покоївку. Гашку так раптово, що, коли збавнула в чаші річ, все вже було скінчено. Такі веселощі не густо трапляються, а тому покоївки реготали і зле зацілювали хворих, як ті починали дуже вже голосно кричати або плакати.

По покоях почав ходити Явух Куленко, що постачав воду до бараків та рубав дрова на кухню. Він тримав у руках черепок, з якого підставляв сизий дим. То курилась основна живиця. Робив таке обкурювання Явух з власного намісту і власне задля себе. Йому доводилось наносити води в покої, а його людило від смороду лікарні.

Хворі поволі зникали серед диму, у Явуха, щоб заспокоїти їх, загідав казав у кожному покою:

— Воно ж як дадан...

Перед бараком скупувались бачи — родички хворих, з слезинками й пакунками в руках. Приносили воду з далекої криниці й вірили, що та

вода трохи сцілює.

Іх пускали на побачення тільки в другій годині, а тому вони поки що порозсідалися на довгий лаві в затінку та обговорювали різні значні події.

Коли фершал проходив повз їх з довгим вудлищем, вони на мить замовкли.

Годинна на ловитьбу була чудова.

Чергова сестра Одарка Калиніна роздавала хворим ліки. Вона уважно схилялась до кожного та казала ласкаві, розрадіні слова.

Але хворі її не любили. Не любив за те, що вона часто згадувала про Бога й радла покладати на нього свої надії. У хворих це викликало прикристь.

До того ж сестра Одарка Калиніна була вже досить старенька і, як жінка, не викликала жадної надії.

Хворі любили сестру Прісю. Вони кликали її навіть тоді, коли вона була нечергова. Важко заспокоючись, хворий

благав покоївку:

— Поклич мені сестру Прісю...

Та з'являлась без халата, свіжа й вога, та з докором питала:

— Чого вам?

Хворий схилювався носміхнутись:

— Пече всередині...

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. П. С.

В. Левинський.

М. ДРАГОМАНІВ ПРО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

5)

Розрив Драгоманова з російськими соціалістами, яких він не міг позискати для справи визволення України, заставили його шукати підмоги для цієї мети в ліберально-конституційних колах Росії, що не залишилося без впливу на розклад українського соціалістичного гуртка на еміграції. Вирішення цих змагань Драгоманова слід уважати редагованим у Женеві „Вольное Слово“ (1881-1882), а найважливішою його науково-публіцистичною публікацією, що характеризує цей зворот Драгоманова, була його книга, з якою саме хочемо знайомити читача.)

Праця складається з двох частин, проекту статута українського політичного товариства „Вільна Спілка“, власне кажучи, проекту української соціально-політичної програми та пояснень до нього, собою теоретичних міркувань, що лягли в основу цієї програми. Основні ідеї, каже Драгоманів, відповідают цілком традиціям українців, які навіть у найтемніші часи існування українського народу під кнутом царату проявлялись в організованій формі, як наприклад, в товаристві Об'єднаних Словян в 1824-25 рр., що його оснували українці - декабристи, або в гурткові приятелів Шевченка, відомій під назвою Кирило-Методіївського Братства в 40-вих рр.

Вільна Спілка ставить собі метою здобуття вільної України. Для здійснення цієї мети вона повинна працювати в порозумінні й згоди з подібними й політичними товариствами серед інших народів Росії, що їх інтереси зв'язані з інтересами українського народу і які мають оснуватися.

Найважливішим завданням цих товариств, під терміном і найбільш, проує перебудова Росії на засадах політичної волі.

Під політичною волею слід розуміти:

А) Права людини й громадянства, себто між іншим: 1. Незайманість особи й домівок для поліції без судової постанови, 2. Незайманість листів і телеграм, 3. Незайманість національності (мови) в практичному й публічному житті, 4. Свободу вибору місця для життя і заняття, 5. Свободу совісті (віри й невіри), 6. Свободу слова, друку, театру й об'єднання, 7. Свободу товариств і сходин, 8. Право ношення зброї й військового вправ без порушення зовнішнього порядку й безпеки в населених місцях, 9. Право цивільного й карного доходування проти урядових осіб і установ за незаконне порушення інтересів особи, 10. Право спротиву незаконним діям урядовців, 11. Рівність усіх в громадянських правах і обов'язках.

Ці права людини й громадянства не можуть бути скасовані, ні обмежені ніяким вирішенням, ні законом, за винятком обмеженням, виданим в законному порядку в часі зовнішньої війни. Проте і в цьому разі нікого, що не належить до армії і флоту, не можна судити, військовим судом.

Б. Самоврядування.

а) Місцеве: Громадська (сільська й міська), волосна, уїздна та обласна.

б) Державне. Це самоврядування повинно відбуватися через сходини, або виборними зібраннями, перед якими відповідати усі

10) Варто навести на цьому місці погляд Драгоманова про участь молоді в політичному руху. „Політична діяльність, каже він, вимагає від людини дуже високого розуму й інтелектуального рівня розвитку та освіти, на стільки ширшого, щоб політик міг розуміти оцінювати сучасне йому та можливе

ЗАВДАННЯ І ЦІЛІ ПРЕДСТАВНИКА З.У.А.Д.К. В ЕВРОПІ

Повідомлення Р. Смука в українській європ. пресі.

Українські часописи в Європі надрукували таке повідомлення представника З.У.А.Д.К. Комітету, Романа Смука:

На початку моєї праці бажало поінформувати широкі кола української європейської еміграції про мету мого приїзду й мої завдання тут в Європі.

Після довготривалих заходів, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет одержав дозвіл на ведення допомогової акції в Європі у користь українських переміщених осіб і політичних емігрантів при ІРО, нарівні з іншими того роду добровільними організаціями допомоги. Цей дозвіл затверджений Головною Кватирою Американської Армії.

Згідно з заключенням договором Представництво має право й обов'язок переводити всесторонню опіку над названими особами. В порозумінні з виборними представниками української еміграції призначено основних питань Допомогову Раду, що зложена з чільних представників організованої еміграції. Плановану поміч намітив я собі в трьох напрямках:

1) остаточне правне оформлення емігрантів та правна опіка над ними, 2) матеріальна допомога а користь емігрантів, 3) поміч у якнайшоршому влаштуванні емігрантів на працю і нормальне життя, головні заходи на напрямі переселення і підготовку емігрантів до поселення (перевішкі до практичних завдань).

Ці важливі завдання я рішився проводити при допомозі й за посередництвом існуючих українських еміграційних організацій, що мають у тому напрямі вже довший практичний досвід, широко розгалужений апарат і зв'язки з еміграцією. Таким чином відпадає мені потреба розбудови власного адміністративного апарату, а зате наступить доцільне зужиття фондів, що збираються за океаном на безпосередню поміч емігрантам.

Із такого поставлення справи випливають методи й можливості моєї праці. Для того подаю ось що до відома:

Саме тому, що здаю собі ясно справу з того, яке важке є положення емігрантів, то мушу ствердити, що не маю фізичної спроможності, без шкоди для загальних справ, помагати безпосередньо у всіх індивідуальних випадках. З тієї причини прошу дуже всіх одиничних петентів, що бажано поради й поміч, звертати за тим у першій мірі до приналежних українських організацій, що діятимуть у цих справах з мого уповноваження, уділяючи відповідних порад і поміч. За те буде мені дана можливість успішніше помагати у важливих справах, що їх мені збірно пропонують організації.

Найбільш важливі справи, не тільки у своїй батьківщині, але і в сусідніх країнах. Виходячи з такого розуміння прихильно політиці, Драгоманів заявляє, що не тільки проти припинення в члені Вільної Спілки людей дуже молодих і таких, що не скінчили освіти по виборній нині професії, але й проти участі молоді в політичному руху взагалі. Молоді має знати, що не слід кидатися в політичний боротьби, будучи до неї теоретично, але практично неготовою. Це з іншої причини є Драгоманів про участь молоді в політичному руху. Як відомо, воля керується в своїх діях не розумом, не критичною думкою, а першого чуття. Тимто молоді у своїй ідеології дуже нетерпимі. Тимто політичний рух, а якому вона бере участь, маючи в ньому перший голос, приймає всі прикмети радигічного сектанства, свого роду чернця.

З другого боку марнування й перекладання сили в боротьбі політичного руху й боротьбі політичних партій, моральних сил, так потрібних для політичного, соціального й культурного поступу й та спричинює і серед самої молоді звичайну сумну реакцію. (Ст. 86-89).

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

19. березня 1908 р.

УЛІПШЕННЯ НА ЕЛІС АЙЛЕНД.

Іміграційний комісар Вочгорн хоче перемінити звичайну іміграційну станицю, приміщену на острові Еліс Айленд, на вірцеву установу. До планів, які він рішив перевести, належить улаштування величезної ідальні, де усі імігранти могли б мати спільний обід. Після усунення різних стін ця обідова сажі зможе примістити водночас 12,000 осіб. Крім цього пороблені ще інші плани для вигоди імігрантів, між якими буває багато українців.

26. березня 1908 р.

ЗГОРІЛА ЦЕРКВА В АНСОНІ.

Дня 16. березня згоріла гр. католическа церква св. Петра й Павла в Ансоні, Конн. Вогонь вибух коло 2. год. сполудня з незнані причини. Догадуються, що пожежа повстала від нагрітої печі. Св. Дари серед потуги виніс з церкви о. Макар. Церковний будинок був обезпечений на \$5,000. — Дня 15. фебруара обняв парадію в МекКіз Ракс, Па., новопровбувший священник з Угорської Руси, о. Валентин Благот. За короткий час він вмів здати собі загальну любов і пошану, бо показав ширим патріотом. — В Кенонсбург, Па., відбувся 7. лютого парадіальний мітинг під проводом о. Григорія Кульчицького, на яким рішено записати церкву на новопровбувший еп. СС. Ортинського. Таку саму ухвалу перевели комітетові церкви св. Юрія в Нью Йорку за спонукою о. М. Підгорецького.

СКЛАДКИ НА УКРАЇНСЬКІ ЦІЛІ.

На Український Іміграційний Дім зложили досі \$281.75; для відвоци й сиріт по бл. п. народним мученику Марку Карагачеві зложено \$87.93. Особливо переведуться по церквах збірка на допомоговий фонд для церков, які знаходяться в крайній потребі. Збірками адмініструє владики СС. Ортинський. Усіх грошей зібрано досі \$938.

З ВІЩА В БРУКЛІНІ.

За старанням Бр. Пресв. Троїці відбулося 14. березня в Дюї Гол. під ч. 76 Н. 6-та вул. в Брукліні віще, на якому вийшло 700 українців. Проводив Мих. Завєруха, секретарювали Павло Муж і Грин. Тимчишин. Після реферату о. М. Підгорецького рішено вступити в членів Українського Іміграційного Дому, а на дальшій порядку були церковні і місцеві справи. Спеціально наставлено старання російського консуля з Нью Йорку для заснування російської православної церкви між місцевими українцями.

реселенням справам, що повинні принести основну розв'язку долі всієї еміграції ченням до всіх Організацій, Української Преси та загалу Українського Громадянства допомогти мені в корисному здійсненні цього відповідального завдання.

Роман І. Смука,
Директор ЗУАДКомітету на
Західню Європу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ІОНГСТАВН, ОГАІО.

10-ліття Тов. Ольги Басараб, від. 348 У. Н. Союзу.

Дня 29. лютого відбувся в церковній галі концерт, получений бенкетом, з нагоди 10-літнього існування Товариства ім. Ольги Басараб, відділ 348 У. Н. Союзу. Пополудні відправив о. Грабець в укр. церкві св. Троїці панакхиду за померлих членів. В 6. годині вечером зачався концерт відспівання національних гімнів: американського та українського. Святочну програму зачала вступним словом п-ні Варвара Дубас, президентка товариства, почитавши присутніх. Дальший провід передала в руки п-ні Йосифини Стахура. Хор „Боян“, під проводом п. Антона Когута відспівав кілька пісень, після чого

п-ні Стахура попросила о. Олексія, щоб привітав мейора міста, п. Гендерсона, а теж і присутніх суддів. О. П. Олексів привітав та пояснив цілі концерту та дав ближчі пояснення, що це за товариство і чим є У. Н. Союз. Мейор міста відповідаючи на привіт, сказав дещо про жінку, а саме говорив про те, скільки добра вона може зробити для свого народу і громади, в якій живе. Потім відспівала сольо п-на Анна Дідовська, члениця товариства, а хор „Боян“ відспівав ще одну низку пісень.

По концерті відбулась вечеря, яку розпочав о. Олексів молитвою. На вечері був теж і о. Грабець. Присутність обох священників додала поваги до свята. Головним бесідником у часі вечері був п. Дмитро Шмагаля, головний радний У.

Н. Союзу, що прибув з Клівленду. Гол. радний привітав члениць від себе та передав привіт від головної езекутиви Н. Н. Союзу. Згадав за померлих члениць, які пошановано повстанням з місць. Зулянившись на товаристві, яке зачало своє існування зо 7 членицями, а нині має їх 162, згадав за організаторку Відділу, що була відомою з подібною праці в Клівленді, яку поширила в Йонгставні. Нею є буваша п-ні Марія Олшаницька, а теперішня Марія Періг. Потім переповів п. Шмагаля найголовніше за сторі У. Н. Союзу та візав матерей, щоб вписували свої діти до рідної організації, що дає по батьківськи теж і про наше жодне покоління. П-ні Стахура подякувала за гарні слова зо заявою, що тепер же решвише будуть працювати, щоб приєднати ще більше число члениць до Союзу. Потім молоденька члениця, Ірина Стахура, вручила квіти організаторці, п-ні Марії О. Періг, та привітала її гарними словами в англійській мові. Організаторка та телерішня секретарка відділу, п-ні Марія Періг, здала авт з 10-літньої діяльності 348 відділу У. Н. Союзу, який закінчила заявою, що буде й далі ширю працювати для добра Відділу, Союзу та свого народу. Відтак склали привіти представники інших організацій.

Покликувано до слова по черзі: від. 119, п. М. Білан; від. 230, п. Іван Бряць; від. 274, п. П. Сільчак; Політичний Клуб, п. Юрій Пристах; Ситизенський Клуб, П. Теодор Періг; від. 19 Народної Помочі, Йосиф Венгріг; від. 124 Укр. Робітничого Союзу, п. А. Морозко; від. 153 Укр. Робітничого Союзу, п. М. Іванчак; Сестринство Церковне, п. Марія Вітишин; від укр. греко-католических парохій п. Михайло Ярош; гість Михайло Фук з Ембридж й інші представники. Всі склали привіти і дарували для відділу. Перша члениця цього відділу, п. Анна Курас Кашуба зложила \$20.

Кінцеве слово забрав о. В. Грабець, що прибув недавно зо скитальщини. Він представив життя на скитальщині й в Америці та візав не забувати наших братів і сестер в Європі.

Відтак забрав слово п. Терлецький, котрий шойно прийхав зо скитальщини та зложив привіт відділові.

Потім п-ні Стахура оголосила збірку на скитальщині, яку перевели п. А. Морозко та п-ні Марія Стахура. На тім свято закінчено.

Жертували: Ващак, погребник \$10; по \$5: М. Юростовська, о. Грабець, Д. Шмагаля, суддя Форд, М. Фук з Ембридж; по \$1: М. Муха, А. Морозко, М. Іванчак, А. Вітишин, М. Заяць, М. Періг, В. Дубас, о. Олексів, П. Стахура, Е. Ярош, І. Гармиць, К. Федак, А. Набережна, А. Куртж, І. Волос, Симей, А. Когут, А. Гезало, П. Стахура, П. Виблий, Ю. Левинський, А. Виблий, І. Черніг, Р. Леренза, Рашта дрібними. Разом \$60.10.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

УВАГА. Земляки повіту БІБРКА та всі українці в Нью Йорку і околицях! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ ПОВІТУ БІБРКА

при допомозі Драматичного Гуртка „Калина“, ставиться немирущу оперету, в 3-ох діях, ім. Котляревського, під назвою

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА“

В НЕДІЛЮ, 4-го КВІТНЯ (SUN. APRIL 4) 1948 Р.

В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІ СВ. ЮРІЯ при 217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В НЬЮ ЙОРКУ.

Початок точно в годині 6-тій вечером.

Вступ: Крісла першорядні \$1.00; другорядні 75 центів.

В оперетці беруть участь найвидатніші артисти: Лідія Корещька в ролі Терпелихи, Марія Осалчук в ролі Наталки, та М. Ссадчук, П. Слободян, Ф. Бражник, Іж. Стахів і А. Цюпа.

При п'яні: М. Грібенська. — Режисер: М. Іванів.

Дорогі Браття і Сестри! Ми раді, що Драматичний Гурток „Калина“ погодився поставити для нашого Укр. Д. Комітету повіту Бібрка найкращу українську оперетку, в якій беруть участь найкращі артисти. Використайте цю нагоду і придійте побачити цю славу оперетку і почути чудові українські пісні, і тим самим допоможете благородному ділу, бо весь дохід призначений для наших скитальців.

Комітет.

ЗВІТ

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО З.Л. У. А. Д. КОМІТЕТУ.
(ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТІЙ, 1948).

Філадельфія, Па. — Союз Українців, відділ 41, коляда, пер. О. Штогрин, \$142. Союз Українців, Джуніор Лиг, від. 53 \$50. І. Потучко, збірка на похороні Петра Сірого, члена 163 від. МНС, Тов. Єдність. („Свобода“, 1. 24. 1948) 28. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375 УНС, збірка від членів, присл. Василь Василюк 11, А. Мойсей 10, родина Омелян (Френкфорд) 10, о. Микола Левицький, збірка 7, зложили: Укр. Амер. Правос. Церква 2; по 1: о. М. Левицький, А. Левицька, Ярослав, Михайло і Іван Левицькі. В. Струтинський 5, І. Банах 5.

Фініксвіл, Па. — М. Куриляк \$5.

Форд Сіті, Па. — Тов. Січ, ч. 63, Микола Дінько, секр. \$10.

Алтуна, Па. — А. Адамс \$5.

Палмертон, Па. — Михайло Куба, секр 369 від. УНС, збірка від членів (у Свободі 1. 24. 48), \$26, М. Марців 5.

Джансаві, Па. — В. Синдів \$5.

Скрентон, Па. — Михайло Волошук прислав збірку \$63. Зложили по 10: М. Волошук, К. Волошук, О. Запотоцький, Д. Михайліс; по 5: відділ 123 УНС. Ю. Ковпак; по 2: М. Стадницький, Т. Міннік; по 1: І. Попіль, Т. Углік, Г. Гусениця, Т. Назар, В. Плішка, В. Балан, Т. Писар, Т. Кось, В. Дучак.

Бейрусфорд, Па. — М. Демчина \$15, Ольга Демчина 5.

Едді, Па. — М. Букетов \$5.

Оліфант, Па. — Яків і Марія Демські \$25.

Вілк-Марі, Па. — 3 гостини у гом. Стецків у 60-ліття їх подружжя, зложили гості \$22. 25.

Наптікок, Па. — О. Олещук \$5, Сестр. св. Миколая, коляда, присл. Домініка Савчук, секр. \$40.

Шамоні, Па. — о. М. Кузьмак \$15.

Літсдейл, Па. — Л. Галиш \$10.

Честер, Па. — Союз Українців, від. 15, Марта Олішник, секр. \$5.

Алентаві, Па. — Д. Мороз \$5.

Ст. Клейр, Па. — Збірка на бенкеті церкви св. Миколая, присл. Валтер Шалак \$24.

Пітсбург, Па. — Гром. П. Микитюк \$10, Ліга Української Молоді, Комітет Зізду, Мих. Торик, кас. \$750.

Шарпсвіл, Па. — П. Яснівський \$5.

Нью Йорк, Н. Й. — Платон Стасюк \$100. Допомоговий Комітет при Українській Православній Дієцезії Арх. Теодорівна, передав: для школи \$100; для спеціального призначення \$100, разом \$200. Тов. Бібрка, присл. А. Королік 35, л-р Н. Пелехович-Гайворонська 25, Л. Пірожек 10, М. Полцій 5, І. Собенко 5, М. Бріль 5.

Бронкс, Н. Й. — Петро Парницький \$10, Тов. Зоря, від. 69 УНС, вкладка 10.

Йонкерс, Н. Й. — Вільям Гомьяк \$10.

Стейплетон, Н. Й. — 3 39-літ. ювілею 211 від. УНС, присл. Теодор Соколовський, секр. \$50.

Бруклін, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325 УНС, прс. П. Малицький, секр. (у Свободі 1. 24. 1948) \$210.65. Союз Українців, від. 21, прис. Анна Бодак, голова (жертва і вкладка 110. Бр. св. Дмитрія, від. 32 Провідниця 10, збірка від членів 10, зложили: Т. Сорока 2; по 1: Г. Бурбуляк, Д. Кмита, М. Заверуха, Д. Масник, Ю. Лешч, І. Дупак, Т. Мудрик, Л. Сорока.

Гудсон, Н. Й. — С. Качуба \$10.

Гейтінгс он Гудсон, Н. Й. — А. Савастюк \$5, П. Рутковський 5.

Литл Фоллс, Н. Й. — І. Данишин \$10.

Массена, Н. Й. — М. Ковальчук \$10.

Сиракуз, Н. Й. — Український Народний Дім, Петро Дембицький, секр. \$100.

Бюфало, Н. Й. — Р. Вайда \$10. 3 гостини в домі гом. Поточаків 22; зложили: І. і Ю. Поточак 5; по 2: І. Поточак, Ст. Завісний, А. і О. Лецишин, Мих. і Марія Шуль, І. і М. Грицькович, М. і К. Гнатик; по 1: М. Гнатик, Ф. Каштанюк, Р. Каштанюк, Р. Шуль, Ю. Краляк.

Олеан, Н. Й. — І. Базов \$10. Тов. Українські Козаки, 363, Олександра Іванів, голова. Коляда \$64.

Вотервіл, Н. Й. — Збірка з Новорічної забави, присл. о. Н. Теодорів \$36.

Мінеола, Н. Й. — А. Швец \$5.

Когос, Н. Й. — Відділ 57 У. Н. С., збірка від членів на зборах, прислав Д. Зальонані \$105.

Амстердам, Н. Й. — Український Допомоговий Комітет, Т. Сюрко, секр. Проголошено у Свободі 6. Лютого 1948, \$398. 52. Сестринство Неп. Зач. Пр. Діви Марії (вкладка) 10.

Рачестер, Н. Й. — І. Санагурський \$5.

Ст. Джонсвіл, Н. Й. — М. Ралач, збірка \$15; зложили: по 5: М. Ралач і С. Целюх; О. Білобровка 3; А. Целюх 2.

Сван Лейк, Н. Й. — Д. Евчук \$11.

Форест Гилс, Н. Й. — С. Турра \$25.

Горнелл, Н. Й. — Коляду зложили: по \$10: М. і А. Кердил, Г. і А. Бобовнік, М. і М. Добрянські; по 5: І. і М. Шеделько, В. і А. Лаврів, І. і А. Галатій, С. і А. Католла; Р. Піткович 4; по 3: І. Бай, Д. Тудоров, І. Назар, В. Цибульський; по 2: К. Музика, О. Олексин, І. Кузів, М. Хромів; по 1: М. Кукурда, А. Савчинин, Е. Цебульська.

Разом \$77. Колядою зайнялись М. Кердил, Гр. Бобовнік, М. Добрянський.

Корнінг, Н. Й. — М. Дзіболь \$10.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Коляда, яку зложили урядники й робітники в головному уряді У. Н. С. та в редакції й адміністрації „Свободи“ (проголошено у Свободі 1. 6. 1948) \$200. Тов. св. Івана Хрестителя, вкладка 10, члени від себе зложили 25; по 2: М. Зягир, М. Пігура, Л. Кулик, А. Пігура, А. Мазур, В. Гіль, М. Баран; по 1: Ф. Савчук, П. Пігура, П. Лагоский, П. Осміловська, С. Гріца, І. Васимок, А. Коршило, В. Бутковський, Ф. Жарський, Г. Кіраш, І. Кошуба. Прислав Микола Пігура, секр.

Пасейк, Н. Дж. — П. Гулька \$5.

Елізабет, Н. Дж. — Український Злучений Організаційний міста Елізабет, передав Р. Слободян \$1,000. Апостольство Молитви 10, С. Чапельська 5, о. Л. Чапельський 5, П. Буката 10.

Перт Амбой, Н. Дж. — С. Грабар \$5, І. і С. Микитки 5.

Бави Брук, Н. Дж. — Братство св. Архистратила Михайла, від. 332 УНС, збірка на лістку 1514, зложили: по \$10: Я. Данилюк, Г. Кнаф, М. Попадюк, Ю. Причка, П. і О. Причка, І. Туранський; П. Венгрин 5; І. Обжанський 2; В. Савран

(Докінчення буде).

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.,
P. O. BOX 1861,
PHILADELPHIA 5, PA.

МОЖЕ СПРИЧИНИТИ НЕЩАСТЯ!—Дика качка, яка вдарилася в лети в літак і пробило скло в місці, яке вказує стрілка та скалічила летуна, якого бачимо зправа, могла була спричинити навіть летунську катастрофу. Над такими випадками в будуччині треба вже тепер застановитись і знайти зараду.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошувачі на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету проходяться на початку листа докине подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохасмо звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошувачі на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за витрату часу на поглядження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

13,183 Войтович Клімів Калістрата з с. Дубники (Волод. Волин.) від Войтович Сергія.

13,184 Бремен Кавчинюк Івана з Камінця Подільського від Кавчинюк Ольги.

13,185 Войтович Григорія з с. Дубники (Волод. Волин.), Приймак Надії з с. Острок (Волод. Волин.) від Войтович Сергія.

13,186 Педосюк Якова з с. Терешівці (Камінець Подільський) від Бакалець Федора.

13,187 Ганула Юстини зі Скалата від Демьянчук Степана.

13,188 Бойко Миколи з с. Чертіж (Жидачів) від Васишин Михайла.

13,189 Васишин Стефанишин Марії з м. Журавна (Жидачів) від Васишин Марії.

13,190 Ліпка Романа з с. Рошнів (Товмач) від Вовк Дмитра.

13,191 Городенко Марії з с. Турновиця Лісна (Надвірна), Бучабський Йосифа з с. Титилівці (Броди), Кучабська Марії з с. Титилівці (Броди) від

І. Разом прислав Петро Причка, секретар \$68.

Ірвінгтон, Н. Дж. — С. Дзюятий, прислав збірку \$10, зложили: Н. А. Бурак 5; по 2: Ст. Дзюятий, І. І. Даншер; І. Сильч 1.

(Докінчення буде).

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.,
P. O. BOX 1861,
PHILADELPHIA 5, PA.

Балійчук Марії і Молінська Марії.

13,192 Мошків Михайла з с. Голінь (Калуш), Мошків Андрія з с. Голінь (Калуш) від Мошків Марії д. Данила.

13,193 Пейко Осипа з с. Усте Руське (Горлиці), Мацканич Івана від Пейко Теодора с. Степана.

13,194 Кендзерський Миколи, Кабан Івана, Шагінська Катерини з с. Малинів (Мостиська) від Шагінський Теодора.

13,195 Данчура Семена з с. Трилиці (Перемішль), Войтович Степана з с. Трилиці (Перемішль) від Біяньський Василя.

13,196 Синютка Андрія з с. Вислочок (Сянік), Хань Анастазії з с. Вислочок (Сянік) від Синютка Андрія.

13,197 Луцій Олексі з с. Нагірянці (Бучач) від Легкий-Хулодимира.

13,198 Худик Пилипа з с. Нагірянці (Бучач) від Легкий-Худик Ольги.

13,199 Сішинський Миколи з с. Грабінця (Добромиль), Гик Михайла з с. Лацька (Добромиль) від Сішинська Катерини.

13,200 Періг Петра з с. Вулька Мазовецька (Рава Руська), Бабій Христини з с. Вулька Мазовецька (Рава Руська) від Періг Анни д. Прокопа.

13,201 Костецька Марії з с. Озірна (Зборів), Кослицький Григорія з с. Озірна (Зборів), Козак Андрія з с. Озірна (Зборів) від Петрик Ярослави д. Осипа.

13,202 Опалух Василя з с. Сівчина (Добромиль) від Велич Опалух Вікторії д. Зофії.

13,203 Васишинин Василя з с. Черний Потік (Надвірна), Тиміньський Івана з с. Черний Потік (Надвірна) від Васишинин Василя.

13,204 а) Остаток Василя зі Слободи Рунгурської (Коломия) від Стефанишин Михайла.

13,204 б) Дермак Бабіцька Йогасі з Городенки, Отець Гресько з с. Корнів (Бучач) від Стефанишин з дому Бабіцька Любови.

13,205 Коцур Андрія і Івана з с. Хошинь (Сянік) від Халанич Катерини.

13,206 Лучів Дмитра з с. Струтинь Нижній (Долина) від Бортник Луцій Анни.

13,207 Перейма Ілька з с. Завадка Мала (Калуш) від Садула Кравчук Катерини.

13,208 Кравчук Степан з м. Болехова (Калуш) від Кравчу Івана.

13,209 Зелем Анастазії і Івана з с. Бодаки (Горлиці) від Зелем Павла.

13,210 Бігун Юрка з с. Струтинь Нижній (Долина) від Бортник Василя.

13,211 Гевко Михайла з Каміні (Тернопіль) і Кулбаба Явдохи з Каміні (Тернопіль) від Сікора Марка.

13,212 Копичинська Марії, Анни, Параски, з с. Тлустьєнке (Чортків), Вінтюк Михайла з с. Мартівка (Коломия), Ковик Анни з с. Товстенке (Чортків) від Андрійшин Івана.

13,213 Шістка Івана з с. Вишків (Долина) від Шістка Анни д. Петра.

13,214 Дубінецький Григорія, Росоловський Василя з с. Берези (Кремень) від Дубінецький Петра.

13,215 Лесняк Анни д. Миколи і Катерини зс. Ропенька (Лісько) від Пейко-Лесняк Анни д. Марії.

13,216 Юрковський Івана з с. Перегримці (Ясло), Павляк Івана з с. Копитинці (Ясло) від Павляк Михайла.

13,217 Свідерський Теодора з с. Худиківці (Брїчів) від Свідерська Анни.

13,218 Умінський Адама з с. Задражево (Слук - Білоруський) від Кудревич Володимира.

13,219 Умінська Йосифи, і Анни з с. Задражево (Слук - Білоруський) від Кудревич Михайла.

13,220 Полич Куличок Анастазії з с. Перегінсько (Долина) від Ковалевич Семена.

13,221 Биць Михайла з с. Грушівка (Березів) від Биць Осипа.

13,222 Русиник Анни, Іваночок Марії від Терлецька Петруні.

13,223 Герцаківський Івана з с. Лани (Бібрка) від Кошомбас Герцаківська Юлії д. Івана.

13,224 Ткачук Павла з с. Міловчин (Сторожинець) від Ткачук Івана і Володимира.

13,225 Оліяр Тетяни д. Ілька з с. Поріччя Грунтове (Городок) від Оліяр Івана.

13,226 Антонюк Дмитрія з с. Хлібчин (Сянін) від Попадюк Евдокії.

13,227 Еліс А. Йосифа від Тшелець Еліс Константина.

13,228 Васишин Марії і Мацишин Марії з с. Завадів (Стрий) від Мацишин Параски.

13,229 Боднарчук Василя і Магди з с. Тязів (Станіславів) від Квасний Василя.

13,230 Довгановський Карпа з с. Зашків (пов. Таращанський) від Ференс Федора.

13,231 Бандер (імя невідоме) з с. Новосілі-Гневош (Сянік) від Бандер Еміліяна.

13,232 Чупринка Івана і Василя з Береслава (Одеса) від Стародубець Параски.

13,233 Захид Василя з с. Бредисівка (Радехів), Пирожек Анни з с. Руданка-Кустин (Радехів) від Сильвеструк Давида Софії.

13,234 Голенько Федора з В. Вербче (Костополь) від Голенько Оверко (Томи).

13,235 Гасюк Теклі, Вінчар Василя, Мороз Андрія від Нелавський Василя.

13,236 Кухаришин Івана з с. Годів (Зборів) від Кухаришин Миколи.

13,237 Гудзоватий Михайла з с. Чертіж (Жидачів) від Васишин Михайла.

13,238 Кручовий Василя с. Олексі, Домарецький Дмитра з с. Березівця (Тернопіль), Дзюбановський Льва з с. Стоянів (Радехів) від Кручовий Осипа.

13,239 Ярема Дмитра і Марії

ПОВІДОМЛЯЮ,
що зміна РАДІО СТАЦІЇ І ЧАС Української Радіо Програми починається з 4-ї КВІТНЯ (Апрі) 1948. Українська Радіо Програма буде відбудуватися на Пітсбурзькій Радіо Станції W.P.I.T. від години 12 до 12:30 вполюдне.

Радіо програма на нову станцію є ця що Міксіотекма радіо станція буде в той час проголошувати Base Ball Games. Просимо повідомити всіх приятелів про зміну нашої нової радіо станції і нового часу Укр. Радіо Програми. Також приготуйтеся до Українського Радіоного Дня в неділю, 29 серпня (August) у West View Park, Pittsburgh District. Засильте свої побажання на іменні уродили і несли. Одноразове проголошення \$5.00. Сподіваємося і сподіваємося, що Радіо Програми кожної неділі від години 12 до 12:30 вполюдне на станції W.P.I.T. 730 Kc. on your Dial.

За інформаціями подається до адміністратора і управителя:

NICK ARSENY
854 N. Lincoln Avenue,
N. S. Pittsburgh 12, Penna.
Phone: Fairfax 8389.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 20. верезня 1948 р. помер у 59. році життя

ТЕОДОР ГАВРИЛЯК
член Тов. Запорозька Січ, від. 155 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покойний прийнятий до від. 155 в січні 1948 р. з переступним листом з від. 78. Походив з міста Стрий, пов. Стрий, Галичина. До Союзу вступив 1942 р. Поширив у смутку жінку Юлію дні дочку Гелену замож. за Іваном Макаром і сина Френка.

Похорон відбувся 24. верезня з домо жалоби при участі кривних і знайомих до гр.-катол. церкви св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку, Н. Дж. Похоронено на цвинтарі в Бломфілді, Н. Дж. — В. Й. П.

М. Чумер, секр.

з с. Рокіч (Камінька-Струмило-ва) від Ярема Михайла.

13,240 Михайлюк Івана з с. Літятин (Бережани) від Михайлюк Дмитра.

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1861
Philadelphia 5, Pa.

ПОШУКУВАННЯ

о. НИКОЛА ВИННИЦЬКИЙ, з села Глядов, пов. Тернопіль, пошукує рідні брата **АНДРІЯ ВИННИЦЬКОГО**. Хто про них знає, або вони самі, хай голоситись на адресу:
JOSEPH KEYS
136 Sussex Street,
Jersey City, N. J., U. S. A.

Мирош
Робітня
АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА
Декоратор
ЦЕРКОВ І ТЕАТРІВ.
Малює церкви, образи і сценерії театральні.
Будує
ІКОНОСТАСИ І ВІВТАРИ
Myrosh
3737 — 87th STREET
JACKSON HEIGHTS, L. I., N. Y.
Telephone: Illinois 8-8904

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
881 SPRINGFIELD AVE.
NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Phone: 6-6588
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАНЕ ЗАБАГАТО
Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення. Ми укладемо прекрасний ЦІЛІЙ \$150.00 ПОХОРОН за \$100.00. У випадку смерті у родині даште:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий закладчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: EL 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone: Bigelow 3-6763
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
закладає погребня до \$150 ціна так низька як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ-Йорку і ОХОЛІДІХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. OCHard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MIdwest 8-4877

Коли Мутаво і його войовники стояли безпомічно, Тарзан прибув на окраїну села.

Заки ще Тарзан встиг погумувати Педра, він підніс кріс і вистрілював на Краса.

Куля полетіла дико...

...а зате ціла сальва вистрілів посищалася в сторону диму з вистрілу Педра.